

ข้อกำหนด

ว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕ และข้อ ๑๓ (๑) ซึ่งบัญญัติให้องค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม จัดทำประมวลจริยธรรม และกำหนดให้มีกระบวนการรักษาจริยธรรม กระทรวงมหาดไทยในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จึงให้มีข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน นี้

“ก.ม.จ.” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม

“ประมวลจริยธรรม” หมายความว่า ประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

“กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ” หมายความว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

หมวด ๒

กระบวนการรักษาจริยธรรม

ข้อ ๓ ให้กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครอง ในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการตามประมวลจริยธรรม กระบวนการรักษาจริยธรรม และการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล ให้มีผลต่อการพิจารณาให้คุณให้โทษ เช่น การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ การเลื่อนขั้นเงินเดือนตำแหน่ง การแต่งตั้ง การคัดเลือกกำนันหรือการให้ออกจากราชการ เป็นต้น

(๓) กำหนดให้มีมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี

(๔) กำหนดมาตรการที่ใช้บังคับกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และระดับความร้ายแรงของโทษ ในกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

(๕) ตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

(๖) รายงานประจำปีเสนอต่อ ก.ม.จ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่ ก.ม.จ. กำหนด เพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ม.จ. มอบหมายภายใต้ระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ ให้กรมการปกครองดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำข้อกำหนดจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๒) กำหนดให้มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่มีกรอบอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมเพื่อรับผิดชอบงานจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในส่วนที่กระทรวงมหาดไทยหรือข้อกำหนดนี้มอบหมายให้กรมการปกครองหรืออธิบดีกรมการปกครองดำเนินการ

(๓) จัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

(๔) จัดหลักสูตรการฝึกอบรม การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๕) ประเมินผลการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม

(๖) จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อกระทรวงมหาดไทย ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่ ก.ม.จ. กำหนด เพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๕ อธิบดีกรมการปกครอง มีหน้าที่ดำเนินการตามกระบวนการรักษาจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายด้านจริยธรรมและแผนปฏิบัติการด้านจริยธรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของกรมการปกครองหรือจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง

ด้านจริยธรรม การกระทำผิดวินัย และปัญหาการทุจริต พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายในการส่งเสริม และป้องกันการกระทำผิดด้านจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๒) กำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการตามมาตรฐานจริยธรรม ประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม

(๓) กำหนดมาตรการเพื่อใช้ในการบริหารงานบุคคลสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และบังคับใช้อย่างเป็นธรรม เหมาะสมเป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๔) กำหนดให้มีการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และนำไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๕) เป็นแบบอย่างที่ดีด้านจริยธรรม ส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและอัตรากำลัง เพื่อการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมของกรมการปกครองและจังหวัด

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรมและพัฒนากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๗) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๘) สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน

(๙) รายงานและเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม

(๑๐) กำหนดมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งมาตรการที่ใช้บังคับแก่ผู้ที่มีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ม.จ. มอบหมาย

ข้อ ๖ ให้กลุ่มงานที่รับผิดชอบจริยธรรมมีหน้าที่ดำเนินการตามกระบวนการรักษาจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) พัฒนาระบบ เครื่องมือและกลไกที่จะสนับสนุนการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม

(๓) ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอแนะนโยบายและมาตรการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการยกระดับธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๔) วิเคราะห์ข้อมูลด้านจริยธรรมเพื่อจัดการความเสี่ยงในเรื่องจริยธรรม การทุจริต และประพฤติมิชอบ

(๕) จัดทำข้อกำหนดจริยธรรม หรือพฤติกรรมที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๖) ดำเนินการตามมาตรการหรือแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และต่อต้านการทุจริต

(๗) รณรงค์ ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน

(๘) รับและดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรม การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ และกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๙) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมเสนอต่ออธิบดีกรมการปกครอง

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง หรือ ก.ม.จ. มอบหมาย

(๑๑) เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๗ ให้อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ กำกับดูแลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในสังกัดให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหรือข้อกำหนดจริยธรรม

ในกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หรือข้อกำหนดจริยธรรม แต่มิได้เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือความผิดอาญา ให้อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมการปกครองกำหนดและนำไปประกอบการพิจารณาให้บำเหน็จความชอบ หรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตนเองตามความเห็นสมควรหรือดำเนินการ ตามกระบวนการบริหารงานบุคคลสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

การไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม อันเป็นเหตุให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จะต้องพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือเป็นความผิดทางวินัยให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๓

คณะกรรมการจริยธรรม

ข้อ ๘ ให้กระทรวงมหาดไทย โดยข้อเสนอของกรมการปกครอง แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมขึ้นเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ สอดส่อง ดูแลและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ของกรมการปกครอง

คณะกรรมการจริยธรรม ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงาน ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และผลงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม รวมถึงมีความเข้าใจในบทบาทภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยพิจารณาจากบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีเกียรติ มีความซื่อสัตย์ สุจริต

(๒) กรรมการซึ่งเป็นรองอธิบดีกรมการปกครองฝ่ายปกครองท้องที่ กรรมการปกครอง จำนวนหนึ่งคน

(๓) กรรมการซึ่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่ได้รับคัดเลือกจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จำนวนห้าคน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงาน ซึ่งมาจากภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ภาคเอกชน สื่อมวลชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น เทียบเท่าตำแหน่งประเภทบริหาร หรือตำแหน่งประเภทอำนวยการ หรือจากข้าราชการพลเรือนหรืออดีตข้าราชการพลเรือนที่เคยดำรงตำแหน่ง ประเภทอำนวยการหรือเทียบเท่าขึ้นไป และเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์ ด้านการส่งเสริมจริยธรรม ด้านกฎหมาย ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่นใดอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจริยธรรม โดยพิจารณาจากบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีเกียรติ มีความซื่อสัตย์ สุจริต จำนวนห้าคน

(๕) ผู้อำนวยการสำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรรมการปกครอง เป็นกรรมการ และเลขานุการ

ข้อ ๙ คณะกรรมการจริยธรรม มีหน้าที่ดำเนินการตามกระบวนการรักษาจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการส่งเสริมจริยธรรม สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ รวมถึงการพัฒนาจริยธรรม และการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๓) ส่งเสริม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม

(๔) สอดส่อง ดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม พิจารณาให้ความเห็นเมื่อมีกรณีร้องเรียน กล่าวหาหรือมีข้อสงสัยว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือฝ่าฝืนจริยธรรม

(๕) เสนอมาตรการส่งเสริมหรือจูงใจเพื่อพัฒนาให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี และมาตรการดำเนินการกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรม

(๖) เสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ คณะกรรมการจริยธรรม และประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการ องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๗) รณรงค์ส่งเสริมความเข้าใจต่อสาธารณะเกี่ยวกับประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมทางจริยธรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

(๘) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นต่อ อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เมื่อมีกรณีร้องเรียนกล่าวหาหรือมีข้อสงสัยว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรม

(๑๐) คัดกรองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานที่รับผิดชอบจริยธรรม

(๑๑) คัดกรองกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่น

(๑๒) ส่งเรื่องให้กรมการปกครองพิจารณาวินิจฉัย ในกรณี que เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือ มีผลกระทบในวงกว้างต่อการบริหารราชการ

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กรมการปกครอง หรือ ก.ม.จ. มอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้กลุ่มงานที่รับผิดชอบจริยธรรมในส่วน of กรมการปกครองส่วนกลาง เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ การสรรหาและการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ กำหนด

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย